

STORTINGET

Representantforslag 75 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen
og Hans Andreas Limi

Dokument 8:75 S (2023–2024)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen og Hans
Andreas Limi om endring av lov om foreldelse av
fordringer**

Til Stortinget

Bakgrunn

Etter lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven) § 9 må erstatningskrav i utgangspunktet fremmes innen 3 år etter den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige. I saker om foreldelse av erstatningskrav mot offentlige myndigheter melder det seg noen særlige problemstillinger om når foreldelsesfristen begynner å løpe. Det ble nylig avsagt en høyesterettsdom som avklarer hvordan bestemmelsen skal forstås i saker hvor et erstatningskrav springer ut av feilaktige vedtak i den offentlige forvaltningen, jf. HR-2023-877-A.

Av rundskriv G-01/2017 fremgår følgende:

«Stortinget har forutsatt en praksis hvor staten er forsiktig med å påberope foreldelse dersom skadelidte ville vunnet frem med kravet om det ikke var foreldet og det objektivt sett er gode grunner til at vedkommende ikke har fremmet kravet tidligere.»

Til tross for dette virker praksis å være at staten (og kommunene) i vid utstrekning påberoper foreldelse. Foreldelse har blitt påberopt i flere forskjellige typer saker de siste årene, herunder i saker om feil begått av barnevernet og i saker om ulovlig tvangsmedisinering i psykisk helsevern.

Saken for Høyesterett gjaldt foreldelse av krav om erstatning fra staten ved Skattedirektoratet for uriktig myndighetsutøvelse. Spørsmålet var om foreldelsesfristen på 3 år begynte å løpe fra det opprinnelige forvaltningsvedtaket ble fattet, eller om den først begynte å løpe da saken var endelig avgjort av klageinstansen i forvaltningen. Dommen fastslår at fristen etter foreldelsesloven i utgangspunktet begynner å løpe idet den skadelidte hadde eller burde ha skaffet seg den nødvendige kunnskap om skaden og den ansvarlige, og at det ikke gjelder noen generell regel om at fristen løper fra det tidspunktet hvor en forvaltningssak er ferdigbehandlet i forvaltningen ved endelig vedtak i klageinstansen. Det fremgår videre av dommen at skadelidte i mange tilfeller vil kjenne til de faktiske og rettslige omstendigheter som danner grunnlag for kravet, allerede ved underinstansens vedtak.

Det er primært den offentlige part som styrer omfanget av og tidsforløpet i en forvaltningssak. For den private part vil det være naturlig å oppfatte behandlingen av saken i forvaltningen, inkludert klageadgangen og klagesaksbehandlingen, som én sammenhengende saksbehandling. Forslagsstillerne kan vanskelig se hvilket behov det offentlige har for å påberope foreldelse før det foreligger en endelig administrativ avgjørelse. Det taler også med tyngde mot et slikt regelverk at så lenge det pågår en klagesak i forvaltningen, er det ikke endelig avgjort hvilke realiteter partene faktisk og rettslig skal innrette seg etter.

Slik forslagsstillerne ser det, innebærer lovgivningen på dette punkt en urimelig forskjellsbehandling i favør av den offentlige part. Den private part risikerer at krav går tapt som følge av foreldelse, før saken er endelig avgjort og parten dermed vet hvilke konsekvenser det endelige vedtaket medfører. Videre fremstår det også

som et pussig incentiv for den offentlige forvaltning at dersom samlet saksbehandling av en forvaltningssak blir lang, så kan en konsekvens av tidsforløpet være at den private parts erstatningskrav bli foreldet før endelig vedtak foreligger.

Forslagsstillerne mener det må til en lovverksendring for å fjerne den eksisterende forskjellsbehandlingen av den offentlige part, og sikre reell jevnbyrdighet mellom den private og den offentlige part i saker om erstatning som følge av uriktig myndighetsutøvelse.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen for erstatningskrav som springer ut av uriktige forvaltningsvedtak, ikke begynner å løpe før saken er endelig avgjort i forvaltningen.

18. januar 2024

Per-Willy Amundsen

Tor André Johnsen

Hans Andreas Limi